

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդու իրավունքների պաշտպանության ազգային ռազմավարությունից բխող 2017-2019 թվականների գործողությունների ծրագրի կատարման ընթացքի մասին (2017 թվական 1-ին կիսամյակ)

Պատասխանատու մարմինը	Ծրագրի կետը	Գործողության անվանումը	Կատարված աշխատանքներ
1	2	3	4
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	1.	Ընդունել «Բժշկական հաշտարարի համակարգի գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի հայեցակարգ	Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Նախագիծը մշակվել է և ս/թ հունիսի 14-ի թիվ ԼԱ/11.2/7540-17 գրությամբ կարծիքի է ներկայացվել ՀՀ ֆինանսների նախարարություն, ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի գրասենյակ, ՀՀ դատական դեպարտամենտ, Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակ, ՀՕՄ-ի Ախուրյանի «Մոր և մանկան առողջության կենտրոն» հիմնադրամ և այլ կազմակերպություններ: Նախագիծը տեղադրվել է նաև e-draft կայքում: Կարծիքների ամփոփումից հետո Նախագիծը սահմանված ժամկետում (2017 թվականի հուլիսի 1-ին տասնօրյակ) կներկայացվի ՀՀ կառավարության աշխատակազմ:
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2.	Առաջադեմ փորձի հիման վրա տեղայնացնել և ներդնել կլինիկական ուղեցույցները	Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: 09.01.2017թ.-31.03.2017թ. ընկած ժամանակահատվածում թարգմանվել է թվով 243 կլինիկական ուղեցույց: Մեկնարկային խմբագրման արդյունքում ուղեցույցների առաջնային քանակը նվազել է մինչև 215-ի: Ներկայումս թվով 53 ուղեցույց տեղայնացվել է:
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	3.	Առաջադեմ փորձի հիման վրա պացիենտի վարման գործելակարգերի տեղայնացում և ներդրում	Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Ներկա փուլում մշակվել է թվով 2 օրինակելի գործելակարգ, տեղայնացվել է թվով 40 գործելակարգ:
ՀՀ առողջապահության նախարարություն	4.	Ներդնել էլ-առողջապահության տեղեկատվական համակարգ	Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Պետական պատվեր իրականացնող բժշկական հաստատությունների համար ձևավորվել է բիզնես շտեմարան և իրականացվել է տվյալների մուտքագրում էլեկտրոնային առողջապահության տեղեկատվական համակարգ: Իրականացվել է պետական մասնակցությամբ

			<p>շուրջ 380 ԲՀ-ների տեխնիկական հագեցվածության գույքագրում և անհրաժեշտ ֆինանսավորման գնահատում:</p> <p>Էլ. առողջապահական համակարգում մշակվել են պետական պատվերի շրջանակներում իրականացվող գրանցումների և հաշվետվությունների ձևերը:</p> <p>Փորձարկվել և իրական աշխատանքի են անցել սերվերային համակարգերն ու էլ.առողջապահական համակարգի նոր տարբերակը: Մինչ համակարգը սպասարկող օպերատորի հիմնադրումը, ստեղծվել է 10 օպերատորից կազմված ժամանակավոր զանգերի կենտրոն:</p> <p>Պետական պատվեր իրականացնող 483 ԲՀ-ներից ստացվել և համակարգում ներմուծվել է բժշկական և սպասարկող անձնակազմի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ծրագրային իրավասությունների տրամադրման և բժշկական անձնակազմի ռեգիստրի ստեղծման նպատակով:</p> <p>Համակարգում մուտքագրված է ավելի քան 32,000 օգտատիրոջ տվյալ (որից 22,000 կազմում է բուժանձնակազմը):</p> <p>Պատրաստվել են էլ-առողջապահական համակարգում պետական պատվերի շրջանակներում իրականացվող գործառույթները նկարագրող թվով 28 ուսումնական տեսանյութ, որոնք տեղադրված են նախարարության պաշտոնական կայքում, youtube-ում բացված ehealth Armenia էջում և armed.am էջում:</p> <p>Էլ. առողջապահական համակարգի վերաբերյալ դասընթաց են անցել պետական պատվեր իրականացնող բժշկական հաստատությունների հաշվառում իրականացնող աշխատակիցները:</p> <p>Համակարգը միացվել է ոստիկանության բնակչության պետական ռեգիստրին, ինչն ապահովում է քաղաքացիների նույնականացումը՝ բացառելով կրկնակի ֆինանսավորման հնարավոր դեպքերը:</p> <p>Համակարգին ինտեգրվել է Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոնին, ինչն ապահովելու է ՀՀ-ում գրանցված դեղերի ցանկերի առցանց թարմացումը համակարգում:</p> <p>ԲՀ-ներից հավաքագրվել, բնակչության պետական ռեգիստրի միջոցով ստուգում</p>
--	--	--	---

			<p>են անցել և համակարգ են ներմուծվել յուրաքանչյուր բժշկական հաստատությանը կցագրված բնակչության վերաբերյալ տվյալները (շուրջ 2,700,000) և դեռևս շարունակում է տվյալների շտկման գործընթացը:</p> <p>2017թ. հունվարի 1-ից. մեկնարկել է պետական պատվերի շրջանակներում մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ գրանցումների և հաշվետվությունների ներկայացման անցումային փուլը:</p> <p>armed.am կայքում քաղաքացիների համար քարտեզի վրա ներկայացվել են պետական պատվեր իրականացնող բոլոր բժշկական հաստատությունները, յուրաքանչյուր բժշկական հաստատությունում աշխատող բժիշկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը:</p> <p>Պետական պատվերի պայմանագրերում էլ. առողջապահական համակարգի ներդրման հետ կապված համապատասխան պահանջներ են սահմանվել ԲՀ-ների համար:</p> <p>Թարգմանվել և համակարգ են ներմուծվել ICD10PCS, LOINC բժշկական միջամտությունների և չափումների միջազգային ստանդարտները: armed.am-ում ստեղծվել է հաճախ տրվող հարցեր պատուհանը: 2017 թվականի մայիսի 1-ից անցում է կատարվել իրական ռեժիմում էլ. առողջապահական համակարգում պետական պատվերի շրջանակներում գրանցումների իրականացմանը և ֆինանսավորման համար հաշվետվությունների ներկայացմանը:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	<p>5.</p>	<p>Ապահովել բոլոր ՀՀ առողջապահական հաստատություններում մահացության դեպքերի վերաբերյալ ըստ հատկանիշների (օր.՝ մահվան պատճառ, հիվանդություն, տարիք, սեռ, հաշմանդամության տեսակ և այլն) (առկայության դեպքում), վարվող վիճակագրության հրապարակայնությունը</p>	<p>Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	<p>6.</p>	<p>Վերանայել բժշկական նպատակներով թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի օգտագործման կարգը և պայմանները սահմանող իրավական ակտերը</p>	<p>Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Մշակման փուլում է գտնվում «Բժշկական նպատակներով թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի օգտագործման կարգը և պայմանները հաստատելու մասին» ՀՀ առողջապահության նախարարի հրամանի նախագիծը:</p>

<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	<p>7.</p>	<p>Կատարելագործել բժշկական գաղտնիքի մշակման և տարածման, ինչպես նաև բժշկական գաղտնիքի խախտման համար պատասխանատվություն սահմանող կարգավորումները</p>	<p>Ներկայումս լրամշակման փուլում է գտնվում «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին», «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթը: «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով օրենքը լրացվել է առանձին՝ «Բժշկական գաղտնիքը և դրա փոխանցմանն ու մշակմանը ներկայացվող պահանջները» հոդվածով: Սույն լրացման հիման վրա համապատասխանաբար խմբագրվել է նաև ՀՀ քրեական օրենսգրքի 145-րդ հոդվածը խմբագրվել է: Մասնավորապես, Նախագծով տրվել է բժշկական գաղտնիքի հասկացությունը, դրա փոխանցման պայմաններն ու դեպքերը, պահպանման ժամկետները և այլն: ՀՀ վարչապետի 24.05.2017թ. թիվ 02/14.7/12227-17 հանձնարարականի հիման վրա նշված օրենքների նախագծերը լրամշակման փուլում են և վերջնական տարբերակով կներկայացվեն ՀՀ կառավարություն ս/թ նոյեմբերի 30-ին:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	<p>8.</p>	<p>Ձևավորել հասարակական դիտորդական խումբ ՀՀ-ում հոգեկան առողջության ոլորտում բժշկական և խնամքի ծառայություններ տրամադրող կազմակերպություններում՝ ծառայությունների որակի և մարդու իրավունքների պաշտպանության վիճակի նկատմամբ հասարակական վերահսկողության ապահովման նպատակով</p>	<p>Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության</p>	<p>9.</p>	<p>Մշակել խոշտանգումների և այլ դաժան, անմարդկային կամ արժանապատվությունը</p>	<p>ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից մշակված նախագծերը կարծիքի են ներկայացվել ՀՀ առողջապահության նախարարություն, որտեղ</p>

նախարարություն		<p>նվաստացնող վերաբերմունքի փաստաթղթավորման օրինակելի նմուշի ձևաթղթեր՝ խոշտանգումների և այլ դաժան, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի մասով արդյունավետ քննության իրականացման և փաստաթղթավորման մասին ձեռնարկի (Ստամբուլի արձանագրություն) չափանիշներին համապատասխան</p>	<p>նախագծերը ուսումնասիրվել և վերջիններիս վերաբերյալ առաջորկություններն ու դիտողությունները ս/թ հունիսի 30-ի թիվ ԼԱ/02.1/8339-17 գրությամբ առաքվել է ՀՀ արդարադատության նախարարություն:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	40	<p>Ուսումնասիրել աշխատանքային հարաբերություններում աշխատողների իրավունքների պաշտպանության արտադատական ազգային մեխանիզմի ներդրման հնարավորության հարցը</p>	<p>Աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Ներկա փուլում ուսումնասիրվում են աշխատանքային հարաբերություններում աշխատողների իրավունքների պաշտպանության արտադատական ազգային մեխանիզմի հնարավոր տարբերակները:</p>
<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	69.	<p>Քայլեր ձեռնարկել պտղի սեռով պայմանավորված՝ հղիության արհեստական ընդհատումների կանխարգելմանն ուղղված արդյունավետ պայքարի համար</p>	<p>Պտղի սեռով պայմանավորված հղիությունների ընդհատման կանխարգելման միջոցառումները կատարվել են մի քանի ուղղություններով՝ օրենսդրական փոփոխությունների ու հանրության մեջ աբորտների, մասնավորապես սելեկտիվ աբորտների նկատմամբ մերժողական վերաբերմունքի ձևավորման ու կանխարգելման միջոցով: Իրականացվել են լայնածավալ միջոցառումներ բնակչության շրջանում նրանց իրազեկման և իրավագիտակցության բարձրացման ուղղությամբ, շեշտադրելով սելեկտիվ աբորտների վտանգավոր հետևանքները ոչ միայն մոր առողջության, այլև երկրի ժողովրդագրական դիսբալանսի ու անվտանգության առաջացման առումով:</p> <p>Այդ նպատակով նախաձեռնվել և լրատվության տարբեր միջոցներով հանդես են եկել նախարարության ներկայացուցիչները, շուրջ 5 հաղորդում, տարբեր կազմակերպությունների, այդ թվում եկեղեցու ծառայողների ներգրավմամբ, սելեկտիվ աբորտների հետևանքների և հասարակության մեջ մերժողական վերաբերմունքի ձևավորման համար, ինչպես նաև հարցին վերաբերող 3 հոդվածի հրապարակում:</p> <p>ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի հետ ՀՀ առողջապահության նախարարության համագործակցության շրջանակներում 2017թ.առաջին կիսմանյակում նույնպես շարունակվել է ծննդագնության հիվանդանոցային ծառայություններ մատուցող հաստատությունների աշխատակիցների, այդ թվում՝ նշված ոլորտի ղեկավարության, երեխայի սեռը որոշելու նպատակով</p>

			<p>ուլտրաձայնային հետազոտություն կատարող անձնակազմի և գինեկուլոգների համար ուսուցողական ծրագրեր:</p> <p>2016 թվականի ընթացքում նախատեսված 48 հաղորդումներից նկարահանվել և հեռարձակվել է 44 հեռուստա- և ռադիոհաղորդում, իսկ 4-ը՝իրականացվել են 2017թ.ընթացքում:</p> <p>Ֆեյսբուք սոցիալական ցանցում 2015թ. բացվել է «Պտղի սեռի խտրական ընտրության դեմ պայքար» խումբը, որին անդամակցում են 1168 օգտատեր, 2017թ.առաջին կիսամյակում անդամակցվել են ևս 320 օգտատեր:</p> <p>(հղումը՝ https://www.facebook.com/groups/409020602617094/):</p> <p>Համացանցում և խմբի էջի վրա տեղադրվում են ծրագրային գործողությունների վերաբերյալ բոլոր նյութերը, թեմային վերաբերող հայաստանյան և միջազգային մամուլում և այլ աղբյուրներում հրապարակվող նյութերը, նորություններն ու հրապարակումները, տեսանյութերը, որի շրջանակներում պարբերաբար տեղի են ունենում քննարկումներ:</p> <p>Շնորհիվ ձեռնարկված աշխատանքների՝ արձանագրվել է նորածինների սեռերի անհամամասնության կրճատման որոշակի միտումներ. եթե 2014-2015թթ. 100 աղջկա դիմաց ծնվել են 113 տղա, ապա 2016 թվականին 112 տղա:</p>
--	--	--	--